

MELDAL KOMMUNE
Kommunestyret

Møteinnkalling

Møtested: Kommunestyresalen
Møtetid: 25.01.2017 kl. 12:00

Sakliste

Sak nr.	Sakstittel	Arkivsak nr	Gradering
001/17	Budsjett 2017 - korrigerings og justering	16/859	
002/17	Avslutning av revisjonsoppdrag - forvaltningsrevisjon	06/1635	
003/17	Vedtakter for regionalt næringsfond for Orkdalsregionen	15/214	
004/17	Høringsuttale ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver	16/1644	
005/17	Valg av grunneierrepresentanter til Verneområdestyret for Trollheimen	16/33	
006/17	Refererte skriv	17/92	

Orienteringer:

- Rapport behovsanalyse framtidens helsetun v/Møyfrid Hallset, RO
- Oversiktsdokument – Folkehelse i Meldal v/folkehelsekoordinator Johanne Opheim
- Kommunesammenslåing

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Meldal, 19. januar 2017

Are Hilstad
ordfører

Petter Lindseth
rådmann

MELDAL KOMMUNE

Saksframlegg

Saksgang	Møtedato	Saksnummer
Utvalg/styre:		
Formannskapet	18.01.2017	001/17
Kommunestyret	25.01.2017	001/17

Saksbehandler: Fritzon, Roy	Arkiv: FE - 150	Arkivsaknr: 16/859-17
-----------------------------	-----------------	-----------------------

Budsjett 2017 - korrigerings og justering

Formannskapet 18.01.2017:

FS- 001/17 Vedtak:

Formannskapets forslag til vedtak:

- 1 Investeringsbudsjettet for 2017 justeres som inntatt i vedlagte tabell
- 2 Driftsbudsjettet for 2017 justeres ved at funksjon 1209 Informasjon flyttes til ansvar 1300, funksjon 2424 Flyktninger, bosetting og integrering, 2750 Introduksjonsordningen samt 8500 Generelt statstilskudd flyktninger flyttes til ansvar 2300.
- 3 Tilskudd til Kirkelig fellesråd til anskaffelse av gravemaskin omgjøres til et engangstilskudd på kr 250.000,-. Av dette er kr 75.000,- alt innarbeidet i budsjettet, mens resterende beløp kr 175.000,- dekkes ved bruk av disposisjonsfond.

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Rådmannens forslag til vedtak:

- 1 Investeringsbudsjettet for 2017 justeres som inntatt i vedlagte tabell
- 2 Driftsbudsjettet for 2017 justeres ved at funksjon 1209 Informasjon flyttes til ansvar 1300, funksjon 2424 Flyktninger, bosetting og integrering, 2750 Introduksjonsordningen samt 8500 Generelt statstilskudd flyktninger flyttes til ansvar 2300.
- 3 Tilskudd til Kirkelig fellesråd til anskaffelse av gravemaskin omgjøres til et engangstilskudd på kr 250.000,-. Av dette er kr 75.000,- alt innarbeidet i budsjettet, mens resterende beløp kr 175.000,- dekkes ved bruk av disposisjonsfond.

Vedlegg i saken:

Justering investeringsbudsjettet 2017

Saksopplysninger:

Investeringsbudsjettet for 2016, ble justert i kommunestyrets sak 99/16. Her var det enkelte prosjekter hvor investeringsbudsjettet ble nedjustert for 2016, og midler overført til 2017. Kommunestyret må formelt vedta justering for 2017, noe det legges opp til i denne saken. Videre er det i etterkant av vedtak av budsjett for 2017, noen mindre endringer som fordrer politisk behandling.

Investeringsbudsjettet:

Fra sak 99/16 siteres:

Prosjekt 1502- IT, portal 2016:

Prosjektet omfatter ny internettportal, og løses i fellesskap med Orkdal kommune (felles portalløsning). Prosjektet løper over årsskiftet, og i denne omgang foreslås å ta ned budsjettet for 2016 med kr 200.000,- + mva, for overføring 2017. Lånebruk reduseres tilsvarende.

Prosjekt 1520 - Sentralbord 2016:

Prosjektet gjelder utbygging/oppgradering av sentralbord. Basert på påløpte kostander i 2016, reduseres budsjettet med kr 200.000,- + mva i 2016, for overføring senere år. Lånebruk/opptak reduseres tilsvarende.

Prosjekt 4200 – Diverse investeringer vann:

Samlet investeringsbudsjett på 3,8 millioner til ulike investeringstiltak innen vannområdet. Budsjettet justeres kraftig ned, i hovedsak som følge av at det ikke har påløpt store kostnader til høydebasseng, UV-anlegg og lekkasjesøk. Budsjettet og låneopptak nedjusteres derfor med 3,0 millioner, for overføring til senere år.

Prosjekt 4614 - Gatelys (eget eie):

Prosjektet gjelder i hovedsak utbygging av «kvikksølvlamper» i egne gatelys. Arbeidet er planlagt gjennomført primo 2017, og budsjettet tas derfor ned for overføring senere år.

Prosjekt 4616 - Gatelys (for overføring til STFK):

Prosjektet gjelder klargjøring av gatelys/strømføringer før overlevering til Sør-Trøndelag fylkeskommune. Det er påløpt noe konsulentkostnader, men hoveddelen av klargjøringen skjer i 2017. Budsjettet nedjusteres derfor fra kr 300.000,- til kr 50.000,- (+ mva). Fondsbruk reduseres tilsvarende.

Prosjekt 4717 - Ny Grefstad barnehage:

Prosjektet fullført innenfor budsjett. Pr. skrivende stund er utgiftene ca 1 mill under budsjettet nivå, slik at budsjettet nedjusteres noe. Behov for mindre etterarbeider til våren, slik at 0,5 millioner overføres 2017. Budsjettet justeres tilsvarende. Når det gjelder låneopptak, benyttes mottatte spillemidler til MBUS og lånebehovet reduseres derfor tilsvarende.

Prosjekt 4732 – aggregat Meldal Helsetun:

Prosjektet gjelder utbygging av aggregat på Meldal Helsetun. Konsulentarbeid og forberedelse forventes utgjøre kr 300.000,- + mva i 2016, øvrig budsjettramme inklusive rest lånefinansiering overføres til 2017.

Prosjekt 4740 – Ombygging Kløverløkken til boligformål:

Prosjektet er under avslutning, og i forhold til opprinnelig budsjettramme, antas å være behov for en justering. Budsjett etter justering vil være i tråd med Husbankforutsetningene. Tilskudd fra husbanken forventes utbetalt i 2017, slik at dette mellomfinansieres ved bruk av lån. Lånebruk i 2016 økes 1,6 millioner, mens byggkostnader økes 0,4 millioner.

Prosjekt 4790 - Boliqtomter:

I 2016 var det en tilgjengelig budsjettramme på 6,0 millioner + mva. Av denne er medgått ca 0,5 million i 2016, og budsjettet justeres ned tilsvarende 5,5 million + mva. Resterende budsjett overføres senere år. I tillegg er det solgt tomter for 0,55 millioner, og salgssinntekten foreslås avsatt til ubundet investeringsfond.

I sum gir dette justering av investeringsbudsjettet for 2017 som inntatt i vedlagte tabell.

Driftsbudsjettet:

I tillegg til disse justeringene, er det tre forhold i driftsbudsjettet for 2017 som administrasjonen ønsker å få politisk vedtak på. Ingen av de tre forholdene medfører reell omprioritering i forhold til kommunestyrets budsjettvedtak.

Ansvar for funksjon 1209 Informasjon flyttes fra programområde 10 til 13, mensansvaret for funksjonene 2424 Flyktninger, bosetting og integrering, 2750 Introduksjonsordningen samt 8500 Generelt statstilskudd flyktninger flyttes fra programområde 30 til 23. Bakgrunnen for dette er endret administrativ oppfølging av oppgavene, og budsjettramme/forutsetning for funksjonene endres ikke.

Ved vedtak av budsjett 2017 og økonomiplan for 2017-20, ble Kirkelig fellestråd tilgodesett med en økt bevilgning over hele økonomiplanperioden, knyttet til kjøp av gravemaskin. Etter vedtak av budsjettet, ser administrasjonen at dette tiltaket bedre løses med et engangstilskudd, heller enn økt tilskudd over hele økonomiplanperioden. Administrasjonen tilrår derfor å omgjøre tilskuddet til et engangstilskudd i 2017. I gjeldende budsjett er det tatt høyde for et tilskudd på kr 75.000,- Samlet kostnad for gravemaskinen er kr 250.000,-. Administrasjonen ber derfor om at det tilføres ytterligere kr 175.000,- til fellestrådet i 2017 som en engangsbevilgning for kjøp av gravemaskinen. Beløpet dekkes ved bruk av disposisjonsfond.

Saksbehandlers vurdering:

Justeringene i investeringsbudsjettet er en konsekvens av tidligere vedtak, og er langt på vei en stadfesting av dette vedtaket. Også når det gjelder driftsbudsjettet, ligger det ingen reelle endringer i forhold til tidligere vedtak.

Justering investeringsbudsjettet 2017

Ansvar	Funksjon	Konto	Bud.2017	Endring	Nytt budsjett
1502 IT, portal 2016					
1500 IT-sjef	1205 IT-AVD.	2001 EDB-utstyr, programvare		200	200
1500 IT-sjef	1205 IT-AVD.	4290 Mva-komp. Investering		50	50
9000 FELLES	8410 Kompensasjon	7290 Kompensasjon m.v.a.		-50	-50
9000 FELLES	8700 RENTER/AVD	9100 Bruk av lån		-200	-200
SUM					
1520 Sentralbord 2016					
1500 IT-sjef	1205 IT-AVD.	2001 EDB-utstyr, programvare		200	200
1500 IT-sjef	1205 IT-AVD.	4290 Mva-komp. Investering		50	50
9000 FELLES	8410 Kompensasjon	7290 Kompensasjon m.v.a.		-50	-50
9000 FELLES	8700 RENTER/AVD	9100 Bruk av lån		-200	-200
SUM					
4200 Div. invest. vann					
4200 Seksjonsleder	3400 PRODUKSJON	2304 Byggetjenester anlegg		3000	3000
9000 FELLES	8700 RENTER/AVD	9100 Bruk av lån		-3000	-3000
SUM					
4614 Gatelyst					
4600 Seksjonsleder	3322 Gatelyst	2301 Byggetjenester utendørs nybygg		1200	1200
4600 Seksjonsleder	3322 Gatelyst	4290 Mva-komp. Investering		300	300
9000 FELLES	8410 Kompensasjon	7290 Kompensasjon m.v.a.		-300	-300
9000 FELLES	8700 RENTER/AVD	9100 Bruk av lån		-1200	-1200
SUM					
4616 Gatelyst til STFK 2015					
4600 Seksjonsleder	3322 Gatelyst	2301 Byggetjenester utendørs nybygg		300	300
4600 Seksjonsleder	3322 Gatelyst	2700 Kjøp av tjenester (inkl. konsulenttjen.)		-50	-50
4600 Seksjonsleder	3322 Gatelyst	4290 Mva-komp. Investering		65	65
9000 FELLES	8410 Kompensasjon	7290 Kompensasjon m.v.a.		-65	-65
9000 FELLES	8800 INTERNE FINA	9400 Bruk av disp.fond		-250	-250
SUM					
4717 Ny bhg Grefstad					
4700 Seksjonsleder	2210 BARNEHAGEL	2301 Byggetjenester utendørs nybygg		500	500
4700 Seksjonsleder	2210 BARNEHAGEL	4290 Mva-komp. Investering		125	125
9000 FELLES	8410 Kompensasjon	7290 Kompensasjon m.v.a.		-125	-125
9000 FELLES	8700 RENTER/AVD	9100 Bruk av lån		-500	-500
SUM					
4790 Boligfelt					
4700 Seksjonsleder	3151 Komm. boligfr	2300 Byggetjenester nybygg		5500	5500
4700 Seksjonsleder	3151 Komm. boligfr	4290 Mva-komp. Investering		1400	1400
4700 Seksjonsleder	3151 Komm. boligfr	6701 Salg av tomter		550	550
9000 FELLES	8410 Kompensasjon	7290 Kompensasjon m.v.a.		-1400	-1400
9000 FELLES	8700 RENTER/AVD	9100 Bruk av lån		-5500	-5500
9000	8800	5480 Avsatt ubundet investeringsfond		-550	-550
SUM					

MELDAL KOMMUNE

Saksframlegg

Saksgang	Møtedato	Saksnummer
Utvalg/styre:		
Formannskapet	18.01.2017	002/17
Kommunestyret	25.01.2017	002/17

Saksbehandler: Fritzon, Roy	Arkiv: FE - 216, TI - &30	Arkivsaknr: 06/1635-19
-----------------------------	---------------------------	------------------------

Avslutning av revisjonsoppdrag - forvaltningsrevisjon

Formannskapet 18.01.2017:

FS- 002/17 Vedtak:

Formannskapets forslag til vedtak:

Kommunestyret finner det ikke nødvendig å omprioritere ressurser til aktuelle forvaltningsrevisjonsprosjekt i 2017, men ber Kontrollutvalget iverksette et av de øvrige, prioriterte prosjektene, jfr vedtaket i kommunestyrets sak 32/16.

Kommunestyret ber samtidig om at Kontrollutvalget innarbeider aktuelle forvaltningsrevisjonsprosjekt i plan for forvaltningsrevisjon i 2018, innenfor de ordinære budsjetttrammene.

Behandling:

Under møte framkom følgende forslag til vedtak:

Kommunestyret finner det ikke nødvendig å omprioritere ressurser til aktuelle forvaltningsrevisjonsprosjekt i 2017, men ber Kontrollutvalget iverksette et av de øvrige, prioriterte prosjektene, jfr vedtaket i kommunestyrets sak 32/16.

Kommunestyret ber samtidig om at Kontrollutvalget innarbeider aktuelle forvaltningsrevisjonsprosjekt i plan for forvaltningsrevisjon i 2018, innenfor de ordinære budsjetttrammene.

Forslag fremmet i møte ble enstemmig vedtatt.

Rådmannens forslag til vedtak:

Rådmannen innstiller ikke til formannskapet i saken.

Vedlegg i saken:

Vedr. avslutning av forvaltningsrevisjon av avvikshåndtering

Henvendelse fra:

KonSek

Saksopplysninger:

KonSek har i brev av 02.01.17 bedt om avklaring i forhold til eventuell videreføring av forvaltningsrevisjonsprosjekt om avvikshåndtering. Bakgrunnen for dette er at Revisjon Midt-Norge IKS av habilitetsmessige grunner ikke kan fullføre igangsatt prosjekt.

Kort oppsummert, henviser KonSek til at prosjektet er høyt prioritert på nylig vedtatt plan for forvaltningsrevisjon, og at dette derfor har høy prioritet fra kommunestyrets side. Samtidig påpekes at gjennomføring av prosjektet vil kreve en tilleggsbevilgning, foreløpig antatt i størrelsesorden kr 250.000,- - 350.000,-. Dette er midler Kontrollutvalget ikke disponerer, slik at en ber om avklaring fra Kommunestyrets side. Det vises for øvrig til brevet fra KonSek, som oppsummerer sakens faktum på en god måte.

Spørsmålene som må avklares er derfor:

1. Skal prosjektet gjennomføres/restartes, eller avsluttes?
2. Hvis gjennomføring, hvilken finansiering skal prosjektet ha?

Saksbehandlers vurdering:

Vurdering av behovet for om aktuelle, igangsatte forvaltningsrevisjon skal gjennomføres eller avsluttes, er en krevende øvelse for administrasjonen. Vurderingen ligger utenfor intensjonen med skillet «ordinær» politisk/administrativ dialog på den ene siden, og de egne organene kontrollutvalg, kontrollutvalgssekretariat og revisjon på den andre siden. Uansett hvordan administrasjonen vektlegger og begrunner sine vurderinger, vil det kunne reises spørsmål med eventuelle underliggende, ikke uttalte motiver. Likeledes om administrasjonen med en slik vurdering utfordrer kommunestyrets prioriteringer. Administrasjonen vil derfor ikke kunne komme med vurderinger omkring spørsmål 1 over, om tilsyns- og kontrollbehovet, men kun vise til mulige økonomiske inndekninger, jfr spørsmål 2 over.

Det ligger i kommunestyrets ansvar å prioritere prosjektene opp eller ned, samt sørge for å dekke kostnadene dette medfører.

Selv om det ligger i saksbehandlers rolle å kunne vurdere tilsynsbehovet, må likevel følgende poeng understrekes. Gode forvaltningsrevisjonsrapporter gir grunnlag for korrigerende praksis og god læring i organisasjonen. Etter det saksbehandler kjenner til, er ikke det igangsatte arbeidet kommet så langt at det trekkes konklusjoner. En «vet» derfor ikke om avvikshåndteringssystemet er «godt» eller «dårlig» sett utenfra.

Økonomi:

Foreløpige estimater fra KonSek er på kr 250.000,- - 350.000,-. I budsjettet for 2017, er det avsatt i overkant av 1,1 million til kontrollutvalg og revisjon. I rolledelingen mellom kontrollutvalg, kontrollutvalgssekretariat og revisjon, ligger også økonomiske rammer for kjøp av tjenester. Det synes ikke mulig å omdisponere innenfor denne budsjettposten, i og

med at det er forhåndsavtalt omfang av tjenestekjøp. Videreføring av prosjektet vil derfor antatt medføre en betydelig ekstrakostnad i forhold til dagens budsjettnivå.

Det er ikke avsatt budsjettmidler til ekstraordinære tiltak av denne type i de ordinære budsjettene. Aktuell inndekning kan være bruk av fond og/eller formannskapetets tilleggsbevilgningspost.

Meldal kommune
Rådhuset
7336 MELDAL

Vår saksbehandler: Torbjørn Berglann, tlf. 400 67 058
E-post: torbjorn.berglann@konsek.no
Deres ref.:
Vår ref.: 16/141-10
Oppgis ved alle henvendelser
Vår dato: 02.01.2017

Vedr. avslutning av revisjonsoppdrag

Jeg viser til telefonsamtale ed ordføreren før jul vedrørende ovennevnte. Jeg viser også til vedlagte brev fra Revisjon Midt-Norge IKS, der det framgår at oppdraget avsluttes fordi revisjonen ikke oppfyller kravene som stilles til revisors uavhengighet. Konsekvensen av at Revisjon Midt-Norge IKS avslutter arbeidet med forvaltningsrevisjonen er at kommunestyrets vedtak, og prioriteringene slik de kommer til uttrykk gjennom den vedtatte plan for forvaltningsrevisjon 2016-2018, foreløpig ikke er gjennomført.

Slik saken står pr. dato er det etter sekretariatets vurdering to muligheter; gjennomføre forvaltningsrevisjonen som planlagt, men da med en annen revisor, alternativt skrinlegge denne forvaltningsrevisjonen og bestille den neste fra plan for forvaltningsrevisjon.

Dersom man ønsker å gjennomføre forvaltningsrevisjonen av avvikshåndtering må den utføres av en annen revisor enn Revisjon Midt-Norge IKS. Det krever at kommunestyret bevilger midler, da bevilgningen på årets kommunebudsjett er avsatt til kommunens revisor, Revisjon Midt-Norge IKS. I så fall foretar kontrollutvalgets sekretariat en anbudsrunde der minst tre aktuelle revisjonsselskap kontaktes. Selskapet som gir det beste tilbudet i henhold til kravene får oppdraget, likevel bare under forutsetning av at kommunestyret bevilger nødvendige midler. Sekretariatet anslår at det vil være nødvendig med en bevilgning på mellom kr. 250 000 og kr. 350.000. Det nøyaktige beløpet vil være klart når saken sendes til politisk behandling.

Hvis man derimot ønsker å skrinlegge forvaltningsrevisjonen kan kontrollutvalget i sitt neste møte bestille en ny forvaltningsrevisjon fra plan for forvaltningsrevisjon 2016-2018. Sekretariatet anser det som lite sannsynlig at problematikken med inhabilitet hos revisor da vil være aktuell, slik at Revisjon Midt-Norge IKS kan utføre arbeidet på ordinært vis.

Kontrollutvalgets sekretariats vurdering

Rent prinsipielt mener sekretariatet at det er uheldig at kommunestyrets vedtak ikke kan gjennomføres av utenforliggende årsaker, enten det er fordi revisor er inhabil, om det skyldes andre forhold. Plan for forvaltningsrevisjon ble vedtatt i kommunestyret 26.5.2016 etter en prosess med bred administrativ og politisk involvering. Vurderingene som ligger til grunn for at avvikshåndtering fikk høyest prioritet i planen er med andre ord av nyere dato. Sekretariatet mener at også dette indikerer at forvaltningsrevisjonen bør gjennomføres. I så fall må det vedtas en økonomisk bevilgning, dette ligger utenfor kontrollutvalgets mandat.

Konklusjon

Kommunestyret er ansvarlig for tilsyn og kontroll i kommunen og kan i tillegg bevilge midler til en eventuell gjennomføring av forvaltningsrevisjonen med ekstern revisor. Kommunestyret er derfor det rette organet for å ta stilling om forvaltningsrevisjonen skal skrinlegges eller gjennomføres.

På vegne av kontrollutvalget ber jeg derfor om at saken fremmes for kommunestyret.

Med hilsen
Kontrollutvalgssekretariat Midt-Norge IKS

Torbjørn Berglann
rådgiver

Dette brevet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

MELDAL KOMMUNE

Saksframlegg

Saksgang	Møtedato	Saksnummer
Utvalg/styre:		
Formannskapet	18.01.2017	003/17
Kommunestyret	25.01.2017	003/17

Saksbehandler: Dombu, Olav	Arkiv: FE - 242, TI - &14	Arkivsaknr: 15/214-16
----------------------------	---------------------------	-----------------------

Vedtekter for regionalt næringsfond for Orkdalsregionen

Formannskapet 18.01.2017:

FS- 003/17 Vedtak:

Formannskapetets forslag til vedtak:

Meldal kommune godkjenner vedtekter for regionalt næringsfond for Orkdalsregionen som vedtatt i regionrådet 9. desember 2016.

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Rådmannens forslag til vedtak:

Meldal kommune godkjenner vedtekter for regionalt næringsfond for Orkdalsregionen som vedtatt i regionrådet 9. desember 2016.

Vedlegg i saken:

Vedtekter for næringsfond i Orkdalsregionen 21. desember 2016

Henvendelse fra:

Regionrådet i Orkdalsregionen

Saksopplysninger:

Det er i tidligere vedtak (FS-007/16) godkjent opprettelse av regionalt næringsfond i Orkdalsregionen. Vedtektene for regionalt næringsfond for Orkdalsregionen ble vedtatt i regionrådsmøte 9. desember 2016. Forut for denne behandlingen har kommunene hatt utkastet til administrativ uttalelse og rådmannskollegiet har behandlet saken.

Vedtektene skal behandles av deltakerkommunenes kommunestyre, og vil først tre i kraft etter deltakerkommunenes godkjenning.

Vedtekter for regionalt næringsfond for Orkdalsregionen

Kap. 1 Allmenne bestemmelser

§ 1-1 Navn, rettsgrunnlag og deltagere

Regionalt næringsfond for Orkdalsregionen er opprettet for disse medlemskommunene i Orkdalsregionen: Frøya, Hitra, Hemne, Agdenes, Snillfjord, Rindal, Orkdal, Skaun, Meldal.

Regionalt næringsfond for Orkdalsregionen er opprettet og organisert som et samarbeid mellom kommunene og er underlagt Orkdalsregionens arbeids- og ansvarsområde.

§ 1-2 Virksomhet og formål

Næringsfondet skal forvalte økonomiske virkemidler til næringsutvikling tildelt fra Sør-Trøndelag fylkeskommune (Trøndelag fylkeskommune fra 1.1.2018) samt midler som er bevilget til næringsfondet av medlemskommunene og eventuelt andre kilder.

Målet med næringsfondet er å styrke Orkdalsregionen sitt arbeid på vegne av kommunene med regional næringsutvikling med utgangspunkt i de forutsetninger og muligheter som finnes i Orkdalsregionen. Næringsfondet skal benyttes til å finansiere arbeid med å utrede samt iverksette tiltak innenfor områder angitt i den gjeldende strategiske næringsplan for regionen samt finansiering og oppfølging av tiltak i tråd med fylkeskommunens satsningsområder.

§ 1-3 Adresse og vertskommune

Næringsfondets adresse er: Regionalt næringsfond for Orkdalsregionen c/o Orkdal kommune, Rådhuset, 7301 Orkanger

Kap. 2 Styre og administrasjon

§ 2-1 Næringsfondets styre, heretter kalt styret.

Arbeidsutvalget i Orkdalsregionen er næringsfondets styre. Leder i Arbeidsutvalget er leder i styret. Daglig leder i Orkdalsregionen er sekretær for styret.

Næringsalliansen i Orkdalsregionen involveres i programarbeidet.

§ 2-2 Saksbehandling i styret

Styrets leder sørger for at styret har møter så ofte som det trengs. Medlem av styret kan kreve at styret sammenkalles. Innkalling skjer med minimum fem dagers varsel.

Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede og har avgitt stemme.

Styremøtene ledes av styreleder eller nestleder i dennes fravær. Det føres protokoll for møtene.

§ 2-3 Næringsfondets administrasjon

Næringsfondet administreres av Orkdalsregionens daglige ledelse.

Kap. 3 Forvaltning av næringsfondet

§ 3-1 Næringsfondets kapital

Næringsfondets kapital er tilført av bevilgninger fra Sør-Trøndelag fylkeskommune, deltakerkommunene og eventuelt andre kilder.

§ 3-2 Støtteformer og vilkår

Regionrådet fastsetter støtteformer, støtteformål, prioriteringer og vilkår for næringsfondet innenfor rammen av det årlige tildelingsbrev fra fylkeskommunen samt vedtatt strategisk næringsplan for Orkdalsregionen. Prosjekt initieres av regionrådet og næringsfondsstyret. Fondet er søkbart for prosjekter som vil ha en regional effekt. Næringsfondets styre eller administrasjon skal være representert i styre(r) for eksterne prosjekt.

Regionrådet innvilger etter innstilling fra styret i enkeltsaker over kr 100.000,-.

§ 3-3 Anvisningsmyndighet

Det er adgang til å delegere anvisningsmyndighet fra styret til administrasjonen innenfor nærmere gitte fullmaktsgrenser. Slik myndighet kan ikke gå ut over de begrensninger som følger av kommunelovens regler og de kommunale og fylkeskommunale budsjett- og regnskapsforskrifter.

§ 3-4 Regnskap og bevilgningsregnskap

Næringsfondet regnskapsføres i Orkdalsregionen sitt regnskap og inntas som bundet fond i balansen hos regionrådet. Bevilgningsregnskap med tilsagn og utbetalinger føres av Orkdalsregionen.

§ 3-5 Eventuelle driftsutgifter som ikke kan dekkes av næringsfondet

Den enkelte deltakerkommune bærer selv sine kostnader ved å delta i næringsfondets styre.

§ 3-6 Innskudd, lån og investeringer

Styret kan ikke ta opp lån eller foreta investeringer.

§ 3-7 Næringsfondets midler plasseres på rentebærende konto og midlene skal være disponible til enhver tid. Renter tilbakeføres til næringsfondet. Annen plassering av midlene kan kun godtas dersom dette ikke er til hinder for at midlene kan disponeres til enhver tid.

Kap. 4 Forholdet til internasjonale forpliktelser på støtteområdet.

Bruken av næringsfondet må være i samsvar med de internasjonale regelverk Norge har sluttet seg til på statsstøtteområdet.

Kap. 5 Kontroll, tilsyn og rapportering

§ 5-1 Klageorgan

Regionrådet i Orkdalsregionen er klageorgan for vedtak fattet av styret. Styrets medlemmer fratrer ved behandlingen av klagesaker.

§ 5-2 Oppfølging og kontroll

Styret fører kontroll med tiltakene som får støtte. Mottaker av tilskudd må godta kontroll i forbindelse med dette og er forpliktet til å gi nødvendige opplysninger.

§ 5-3 Internt tilsyn og kontroll

Internt tilsyn og kontroll utføres av godkjent revisor

§ 5-4 Rapportering

Rapportering skjer internt til styret og fra styret til regionrådet til hvert regionrådsmøte. Sør-Trøndelag fylkeskommune og deltagerkommunene får årlig rapportering

Kap. 6 Endringer og oppløsning

§ 6-1 Uttreden og oppløsning

Det er 12 måneders oppsigelsestid for uttreden av næringsfondet. Kommuner som velger å tre ut av næringsfondet får ingen kompensasjon.

§ 6-2 Vedtektsendringer

Vedtektsendringer må godkjennes i deltagerkommunenes kommunestyre.

Kap. 7 Ikrafttredelse

§ 7-1 Ikrafttredelse

Vedtektene trer i kraft DD.MM.ÅÅÅÅ etter godkjenning i deltagerkommunenes kommunestyre.

MELDAL KOMMUNE

Saksframlegg

Saksgang	Møtedato	Saksnummer
Utvalg/styre:		
Hovedutvalg for Helse, oppvekst og kultur	11.01.2017	004/17
Kommunestyret	25.01.2017	004/17

Saksbehandler: Brønstad, Gro Magnhild	Arkiv: FA - A10, TI - &13	Arkivsaknr: 16/1644-2
---------------------------------------	---------------------------	-----------------------

Høringsuttale ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Hovedutvalg for Helse, oppvekst og kultur 11.01.2017:

HOK- 004/17 Vedtak:

Hovedutvalg for helse, oppvekst og kultur sitt forslag til vedtak:

Meldal kommune ser det som positivt at rammeplan for barnehager og læreplan i skolen har en tydelig sammenheng og at de samme begrepene blir brukt i begge planene. Det er viktig at alle nivå innen utdanningsløpet har en felles forståelse av kjernebegrepene.

Vi mener det er rett og viktig at overgang fra barnehage til skole blir spesielt omtalt. En lovendring som forplikter skolen til å samarbeide med barnehagene om overgangen, vil vi ønske velkommen. Det er nødvendig at skolefritidsordningen også blir en naturlig del av dette samarbeidet.

For øvrig er vi glad for at det er mer fokus på de minste barna i barnehagen, og at det i punktet «Barn og barndom» kommer tydelig fram at barndommen har en egenverdi.

Forslag til endringer

Vi foreslår at punkt 6 «Ansvar og roller» kan flyttes lenger fram i planen, f.eks. som et nytt punkt 4 (foran barnehagens arbeidsmåter), da vi mener det er naturlig at en avklaring av ansvar og roller kommer før arbeidsmåter og fagområder.

Vi mener det bør presiseres tydeligere i rammeplanen hva som er pedagogens oppgaver og ansvar. I forslaget står det flere steder «Personalet skal...». En del av de punktene mener vi helt klart er styrer og pedagogisk leders ansvar, og dette bør komme tydeligere fram.

Til de spørsmålene vi er spesielt oppfordret til å gi innspill om:

Fungerer forslaget til ny rammeplan som et tydeligere styringsdokument?

Den nye rammeplanen ser ut til å bli et mer tydelig styringsdokument. Dokumentet har et godt og klart språk der en har unngått for mye fagspråk, og vi mener det er bra at planen er blitt kortere og mer konsis.

Kravene til progresjon gjør at barnehagene må drøfte «skal-punktene», og bli enig om og få en felles forståelse for hva vi legger i disse på de ulike alderstrinn.

Fungerer forslaget til ny rammeplan som et velegnet arbeidsdokument for

barnehagepersonalet?

Vi mener at forslaget fungerer som et velegnet arbeidsdokument for barnehagepersonalet. Planen er kortere, og dermed enklere å finne fram i, og planen vil oppleves som mer forpliktende i og med at det står så tydelig hva barnehagen skal gjøre og ikke bare bør. Personalet må forholde seg til alle krav i rammeplanen, og vi mener det vil bidra til å sikre et mer likeverdig barnehage tilbud for alle barn.

Ivaretar forslaget barnehagens brede samfunnsmandat?

Vi opplever at samfunnsmandatet kommer tydeligere fram enn tidligere. Formålsparagrafen er godt integrert i forslaget til rammeplan og sikrer dermed at det brede mandatet vil bli ivaretatt.

Veiledningsmateriell og støttemateriell

Vi ser behov for veilednings- og støttemateriell særlig på disse områdene:

- Metoder og verktøy for kartlegging og dokumentasjon.
- Tilrettelegging for barn som har behov for ekstra støtte og spesialpedagogisk tiltak. Deriblant tverrfaglig samarbeid.
- Årsplanarbeid: Hvordan utforme gode årsplaner som blir et nyttig redskap for både barnehage og foreldre.

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Rådmannens forslag til vedtak:

Meldal kommune ser det som positivt at rammeplan for barnehager og læreplan i skolen har en tydelig sammenheng og at de samme begrepene blir brukt i begge planene. Det er viktig at alle nivå innen utdanningsløpet har en felles forståelse av kjernebegrepene.

Vi mener det er rett og viktig at overgang fra barnehage til skole blir spesielt omtalt. En lovendring som forplikter skolen til å samarbeide med barnehagene om overgangen, vil vi ønske velkommen. Det er nødvendig at skolefritidsordningen også blir en naturlig del av dette samarbeidet.

For øvrig er vi glad for at det er mer fokus på de minste barna i barnehagen, og at det i punktet «Barn og barndom» kommer tydelig fram at barndommen har en egenverdi.

Forslag til endringer

Vi foreslår at punkt 6 «Ansvar og roller» kan flyttes lenger fram i planen, f.eks. som et nytt punkt 4 (foran barnehagens arbeidsmåter), da vi mener det er naturlig at en avklaring av ansvar og roller kommer før arbeidsmåter og fagområder.

Vi mener det bør presiseres tydeligere i rammeplanen hva som er pedagogens oppgaver og ansvar. I forslaget står det flere steder «Personalet skal...». En del av de punktene mener vi helt klart er styrer og pedagogisk leders ansvar, og dette bør komme tydeligere fram.

Til de spørsmålene vi er spesielt oppfordret til å gi innspill om:

Fungerer forslaget til ny rammeplan som et tydeligere styringsdokument?

Den nye rammeplanen ser ut til å bli et mer tydelig styringsdokument. Dokumentet har et godt og klart språk der en har unngått for mye fagspråk, og vi mener det er bra at planen er blitt kortere og mer konsis.

Kravene til progresjon gjør at barnehagene må drøfte «skal-punktene», og bli enig om og få en felles forståelse for hva vi legger i disse på de ulike alderstrinn.

Fungerer forslaget til ny rammeplan som et velegnet arbeidsdokument for barnehagepersonalet?

Vi mener at forslaget fungerer som et velegnet arbeidsdokument for barnehagepersonalet. Planen er kortere, og dermed enklere å finne fram i, og planen vil oppleves som mer forpliktende i og med at det står så tydelig hva barnehagen skal gjøre og ikke bare bør. Personalet må forholde seg til alle krav i rammeplanen, og vi mener det vil bidra til å sikre et mer likeverdig barnehagetilbud for alle barn.

Ivaretar forslaget barnehagens brede samfunnsmandat?

Vi opplever at samfunnsmandatet kommer tydeligere fram enn tidligere. Formålsparagrafen er godt integrert i forslaget til rammeplan og sikrer dermed at det brede mandatet vil bli ivaretatt.

Veiledningsmateriell og støttemateriell

Vi ser behov for veilednings- og støttemateriell særlig på disse områdene:

- Metoder og verktøy for kartlegging og dokumentasjon.
- Tilrettelegging for barn som har behov for ekstra støtte og spesialpedagogisk tiltak. Deriblant tverrfaglig samarbeid.
- Årsplanarbeid: Hvordan utforme gode årsplaner som blir et nyttig redskap for både barnehage og foreldre.

Vedlegg i saken:

Høringsutkast ny rammeplan.pdf

Saksopplysninger:

Kunnskapsdepartementet har sendt ut forslag til ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver på høring. Ny rammeplan skal erstatte gjeldende plan fra 2006. Ny rammeplan er tenkt fastsatt i mars 2017 og skal gjelde fra og med barnehageåret 2017/2018.

Saksbehandlers vurdering:

Kommunalsjef og styrerne i barnehagene har lest og vurdert forslaget til ny rammeplan. Vi har også deltatt på høringskonferanse med departementet. Etter vår oppfatning vil forslaget bidra til å sikre gode barnehager for barn i Norge, og vi har kun små innspill til endring av planen.

Høringsutkast pr. 20.10.2016

Forskrift X om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet dato med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) § 2 syvende ledd.

Forord

Stortinget har i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) fastsatt overordnede bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver, jf. §§ 1, 1 a, 2, 3, 4 og 5. Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (rammeplanen) fastsetter utfyllende bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver.

Rammeplanen trer i kraft dato. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 1. mars 2006 om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

HØRINGSUTKAST

Innhold

Høringsutkast	1
Forskrift X om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver	1
Forord	1
1. Barnehagens verdigrunnlag.....	4
Barn og barndom.....	4
Demokrati.....	4
Mangfold og gjensidig respekt	4
Likestilling og likeverd	5
Bærekraftig utvikling	5
Livsmestring og helse	5
Barnehager med særlige formål.....	6
2. Barns medvirkning.....	6
3. Samarbeid mellom hjem og barnehage	7
3. Barnehagens formål og innhold	7
Barnehagens skal ivareta barnas behov for omsorg.....	7
Barnehagens skal ivareta barnas behov for lek.....	8
Barnehagen skal fremme danning	8
Barnehagen skal fremme læring	8
Barnehagen skal fremme sosial kompetanse.....	9
Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språklig kompetanse.....	9
Samisk barnehagetilbud	10
4. Barnehagens arbeidsmåter	10
Progresjon	11
Barnehagens digitale praksis	11
5. Barnehagens fagområder	11
Kommunikasjon, språk og tekst	12
Kropp, bevegelse, mat og helse	12
Kunst, kultur og kreativitet.....	13
Natur, miljø og teknologi.....	14
Antall, rom og form	15
Etikk, religion og filosofi	15
Nærmiljø og samfunn.....	16
6. Ansvar og roller	17
Barnehageeier.....	17
Styrer	17

Pedagogisk leder	18
7. Barnehagen som pedagogisk virksomhet.....	18
Planlegging	18
Vurdering.....	19
Tilrettelegging av tilbudet for barn som trenger ekstra støtte	20
8. Overganger	20
Når barnet begynner i barnehagen	20
Overgangen mellom barnehage og skole.....	20

HØRINGSUTKAST

1. Barnehagens verdigrunnlag

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ta utgangspunkt i en helhetlige tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng.

Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet. Dette er verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn, og som er forankret i menneskerettighetene.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og å sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. Personalet skal være rollemodeller i barnehagen og ha et bevisst forhold til sin rolle.

Barn og barndom

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar som grunnlag for et godt liv.

Alle handlinger og avgjørelser som berører barnet, skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn. Dette er et overordnet prinsipp som gjelder for all barnehagevirksomhet.

Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden. Barns liv påvirkes av omgivelsene, men barn påvirker også sine egne liv. Barnehagen skal gi rom for barnas ulike forutsetninger, perspektiver og erfaringer og bidra til at barna, i fellesskap med andre, utvikler et positivt forhold til seg selv og tro på egne evner.

Demokrati

Gjennom deltakelse i barnehagens fellesskap skal barna gis mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Barna skal få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold. Ulike meninger og perspektiver skal få komme til uttrykk og være utgangspunkt for utviklingen av barnehagen som demokratisk fellesskap. Barnehagen skal bidra til at barna får forståelse for og slutter opp om demokratiske verdier og normer som ligger til grunn for det samfunnet vi har i dag.

Mangfold og gjensidig respekt

Barnehagen skal synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barn skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap. Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal

bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.

Barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger. Barnehagen skal synliggjøre variasjoner i verdier og kultur, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle felleskap. Barnehagen skal by på varierte impulser, opplevelser og erfaringer og omfatte lokale, nasjonale og internasjonale perspektiver.

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling. Disse verdiene skal prege barnehagens arbeid slik at alle barna har like muligheter uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, etnisitet, kultur, sosial status, språk og religion. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering.

Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling mellom kjønn og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Uavhengig av kjønn skal alle ha like muligheter til å bli sett og hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger og samfunnets forventninger om likeverd og likestilling.

Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn.

Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Det handler om å tenke og handle lokalt, nasjonalt og globalt. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

Barnehagen skal legge grunnlag for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Barna skal gjøre erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen.

Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.

Livsmestring og helse

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forbyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette.

Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barna skal ha mulighet til ro, hvile og avslapping i løpet av barnehagedagen.

Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske kompetanse. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.

Gjennom den daglige og nære kontakten med barna er barnehagen i en sentral posisjon til å kunne observere og motta informasjon om barnas omsorgs- og livssituasjon. Barnehagen skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep og vite hvordan den kan forebygges og oppdages omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep. Personalet skal kjenne til opplysningsplikten til barnevernet.

Barnehager med særlige formål

Alle barnehager er forpliktet til å oppfylle barnehagens formål slik dette er beskrevet i barnehageloven § 1 og i rammeplanen.

Barnehageloven § 1 a gir private barnehager adgang til å bestemme at verdiene i barnehagelovens formålsbestemmelse ikke skal forankres i kristen og humanistisk arv og tradisjon. Den enkelte barnehage kan derfor ha en innfallsvinkel til formålsbestemmelsen som samsvarer med religiøs eller filosofisk overbevisning.

Barnehageloven § 1 a gir også private barnehager og barnehager eiet eller drevet av menigheter innen Den norske kirke, adgang til å fastsette særlige bestemmelser om livssynsformål som et supplement til barnehagelovens formålsbestemmelse.

Bestemmelser om særlige formål skal fastsettes i barnehagens vedtekter. For barnehager som fastsetter særlige bestemmelser om livssynsformål, skal det fremgå av vedtektene hva disse innebærer.

Uavhengig av om barnehagen velger en annen innfallsvinkel til formålsbestemmelsen, eller fastsetter særlige bestemmelser om livssynsformål, er barnehagen forpliktet til å ivareta verdiene i formålsbestemmelsen som er forankret i menneskerettighetene.

2. Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven §§ 1 og 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av det som skjer i barnehagen. Alle barn skal erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Også de yngste barna har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår. Barnehagen må observere og følge opp de yngste barnas ulike uttrykk og behov.

Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

3. Samarbeid mellom hjem og barnehage

Foreldrene har hovedansvaret for sine barns oppdragelse. Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven §§ 1 og 4.

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

På individnivå skal barnehagen legge til rette for at foreldrene og barnehagen jevnlig kan utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring. Barnehagen skal begrunne sine vurderinger overfor foreldrene og ta hensyn til foreldrenes synspunkter. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får innflytelse på den individuelle tilretteleggingen av tilbudet.

Gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget skal barnehagen legge til rette for at foreldrene og barnehagen jevnlig kan utveksle observasjoner og vurderinger om barnegruppens trivsel, utvikling og læring. Barnehagen skal begrunne sine vurderinger overfor foreldrene og ta hensyn til foreldrenes synspunkter. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får innflytelse på barnehagens arbeid med å skape et helhetlig omsorgs-, leke- og læringsmiljø for barnegruppen.

Foreldresamarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål.

3. Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig og variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse, kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og bidrar samlet til barns allsidige utvikling. Barnehagen skal være en kulturarena hvor barnet er medskaper av egen kultur.

Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått og respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.

Personalet i barnehagen skal:

- legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre
- sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn
- være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet
- støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg
- bidra til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling, læring, sosiale og språklige samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek; ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek; alene og sammen med andre.

Personalet i barnehagen skal:

- organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek
- bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer
- fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek
- observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser
- veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre
- være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek

Barnehagen skal fremme danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til at de kan delta aktivt i ulike fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barna få utvikle kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse slik at de kan bidra til endringer.

Personalet i barnehagen skal:

- støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse
- støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet
- legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger
- utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler
- synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring

Barnehagen skal fremme læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer og fenomener og bidra til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet og vitebegjær skal anerkjennes og stimuleres og ligge til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

Personalet i barnehagen skal:

- sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling
- være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter
- støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner
- utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold
- støtte barnas refleksjoner rundt situasjoner, temaer og fenomener og sammen med dem skape forståelse og mening
- sørge for at alle barn får utfordringer og mestringsopplevelser, og legge til rette for at de kan bidra i egen og andres læring

Barnehagen skal fremme sosial kompetanse

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal barna få oppleve seg selv som verdifulle, få venner og bidra i et sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Personalet i barnehagen skal:

- støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner
- samtale om normer for samhandling og invitere barna til å utforme normer for samhandling i fellesskap
- støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger
- støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner
- forebygge og stoppe diskriminering, mobbing og krenkelser og hindre uheldige samspillsmønstre

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språklig kompetanse

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Kommunikasjon og språklig kompetanse er nødvendig for å forstå omverdenen, bygge relasjoner, kommunisere og samhandle med andre. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening.

Barnehagen skal anerkjenne barnas ulike språk og kommunikasjonsuttrykk og verdsette mangfold. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. I barnehager for samiske barn i samiske distrikter skal barnehagen fremme barnas samiskspråklige kompetanse.

Personalet i barnehagen skal:

- anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling
- legge til rette for at alle barn involveres i samspill og i samtaler og får delta i språkstimulerende aktiviteter

- sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser
- være bevisst sine roller som språklige forbilder og være lydhøre i kommunikasjon med alle barn
- følge med på barnas kommunikasjon og språk og fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker, som er lite språklig aktive eller har sen språkutvikling
- bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme barnas norskspråklige kompetanse

Samisk barnehagetilbud

Samiske barn i barnehage skal få støtte til å bevare og utvikle sitt språk, sin kunnskap og sin kultur uavhengig av hvor i landet de bor. Barnehagen skal ivareta samisk tradisjonell kunnskap og kultur og det samiske i vår tid.

Barnehager for samiske barn i samiske distrikt skal vedtektsfeste at barnehagen har som formål å styrke barnas identitet som samer ved å bruke samisk språk og formidle samisk kultur. Barnehagen skal ivareta sentrale elementer fra samisk barneoppdragelse og bygge på en samisk forståelse av naturen. I barnehager for samiske barn i samiske distrikt er det en forutsetning at barnehagens personale behersker samisk språk og har kunnskap om samisk kultur.

Innholdet i barnehagetilbudet til samiske barn utenfor samiske distrikt skal tilpasses barnas samiske bakgrunn. Dette innebærer at samiske barn og foreldre har rett til å forvente at barnehagens personale har kjennskap til og legger vekt på at også den samiske kulturen skal være en del av barnehagens innhold. Så langt som praktisk mulig, skal det legges til rette for at barna i egnet form også kan få møte samisk språk.

4. Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Barnehagen skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet til å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen.

Personalet skal:

- ta utgangspunkt i barnas erfaringer, interesser, synspunkter og initiativ i valg og gjennomføring av tema og prosjekter
- bygge på kreativitet og lek og være åpne for improvisasjon og barns medvirkning
- veksle mellom spontane og planlagte aktiviteter
- stimulere barnas undring, evne til å stille spørsmål, søke opplevelser, ta initiativ og mestre nye ting
- gi barna varierte inntrykk og mulighet til å uttrykke seg på forskjellige måter
- arbeide tverrfaglig og helhetlig og se de ulike delene i rammeplanen i sammenheng
- inkludere nærmiljø og lokale forhold ved planlegging og gjennomføring av aktiviteter
- jevnlig vurdere om valg av arbeidsmåter bidrar til å realisere intensjonene i rammeplanen

Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære nye ting og oppleve fremgang. Alle barna skal oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker og materiell og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Personalet i barnehagen skal:

- oppdage, følge opp og utvide det barna allerede er opptatt av
- planlegge og tilrettelegge for progresjon i barnehagens innhold for alle barn
- bidra til at barna får mestringsopplevelser og samtidig har noe å strekke seg etter
- legge til rette for fordypning, gjenkjennelse og gjentakelse i barnehagens innhold og arbeidsmåter
- introdusere nye perspektiver og tilrettelegge for nye opplevelser og erfaringer
- sørge for progresjon gjennom bevisst bruk av materiell, bøker, leker, verktøy og utstyr og gjøre disse tilgjengelig for barna

Barnehagens digitale praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Barnehagen skal gi barna mulighet til å bruke digitale verktøy til å utforske, leke, lære og undre seg. Barnehagen skal snakke med barna om prinsipper for digital dømmekraft.

Barnehagen skal utøve digital dømmekraft i bruk av digitalt innhold. I bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna.

Personalet i barnehagen skal:

- utøve digital dømmekraft når det gjelder informasjonssøk, ha et bevisst forhold til opphavsrett og kildekritikk og ivareta barnas personvern
- legge til rette for at barn utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer
- vurdere relevans og delta i barnas mediebruk
- utforske bruk av digitale verktøy sammen med barna

5. Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder og skal bidra til å fremme barnas trivsel og allsidige utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Barnehagens verdigrunnlag og formål skal gi retning for og prege arbeid med fagområdene, og barnas rett til medvirkning skal ivaretas. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter.

Barnehagen skal bruke ulikt materiell og utstyr, teknologi og digitale verktøy, spill, bøker og musikk i

arbeidet med fagområdene. Fagområdene er i stor grad de samme som barn senere møter som fag i skolen.

Kommunikasjon, språk og tekst

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

I barnehagen skal barna få erfare ulike formidlingsmåter av tekster og fortellinger, som kilde til estetiske opplevelser, kunnskap, refleksjon og møter med språk og kultur. Personalet skal invitere til utforsking av muntlige språk så vel som skriftspråk.

Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna:

- uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter
- bruker språket til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter
- videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd
- leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord
- møter et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer
- opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale
- utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråksuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter

Personalet skal:

- skape et variert språkmiljø der barna opplever glede ved å bruke språket og kommunisere med andre
- synliggjøre språklig og kulturelt mangfold, støtte barnas ulike kulturelle uttrykk og identiteter og fremme mangfold i kommunikasjon, språk og uttrykksformer
- invitere til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål
- oppmuntre barna til å fabulere og leke med språk, lyd, rim og rytme
- støtte barnas lek med og utforsking av skriftspråket
- bruke varierte formidlingsformer og tilby et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer
- inkludere alle barna i språkstimulerende aktiviteter

Kropp, bevegelse, mat og helse

Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn opplever bevegelsesglede, matglede og matkultur, mental og sosial velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de får være i bevegelse, lek og sosial samhandling og opplever motivasjon og mestring ut ifra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser.

Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.

Gjennom arbeid med kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna:

- opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt
- blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold
- videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper
- opplever å vurdere og mestre risikolek gjennom kroppslige utfordringer
- blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser
- setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser
- får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid

Personalet skal:

- være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barnets mestring
- bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om kost, hygiene, aktivitet og hvile
- gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne, i og utenfor barnehageområdet
- bidra til at barna utvikler et bevisst forhold til retten til å bestemme over egen kropp, og respekt for andres grenser
- legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltids glede, deltagelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna
- kjenne og praktisere nasjonale føringer for helsefremmende og forebyggende tiltak som gjelder barn

Kunst, kultur og kreativitet

Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltagelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve, og å skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.

Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design. Barnehagen skal la barna møte ulike kunstneriske og kulturelle uttrykk som gjenspeiler et mangfoldig samfunn og ulike tidsepoker. I arbeid med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering. Barnehagen må legge til rette for og videreutvikle barnas kreative prosesser og uttrykk.

Gjennom arbeid med kunst, kultur og kreativitet skal barnehagen bidra til at barna:

- har tilgang til ting og materiell som understøtter deres lekende og estetiske uttrykksformer

- tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede
- bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne
- møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre
- bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk
- opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet

Personalet skal:

- samtale med barna om deres og andres kunst og kulturelle uttrykk
- gi rom for, støtte og berike barnas bearbeiding av møter med kunst og kultur
- være lyttende og oppmerksomme på barnas ulike kulturelle uttrykk, vise respekt for deres ytringsformer og fremme lyst til å gå videre i utforsking av de estetiske områdene
- motivere barna til å uttrykke seg gjennom skapende virksomhet og gi dem mulighet til å utvikle varierte uttrykksformer
- synliggjøre og skape estetiske dimensjoner i barnehagens inne- og uterom
- gi barna anledning til å bli kjent med et mangfold av tradisjoner og kunst- og kulturuttrykk fra fortid og samtid
- bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen

Natur, miljø og teknologi

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen, får erfaringer med naturen som fremmer evne til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.

Barnehagen skal legge til rette for at barna får et mangfold av naturopplevelser og får oppleve naturen som arena for lek og læring. Barnehagen skal legge til rette for at barna forblir nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, kan oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.

Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna:

- opplever og utforsker naturen og naturens mangfold
- får gode opplevelser med friluftsliv året rundt
- opplever, utforsker og eksperimenterer med naturfenomener og fysiske lover
- får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og blir kjent med hvordan de kan ta vare på naturen
- lager konstruksjoner av ulike materialer og utforsker muligheter som ligger i redskaper
- får kjennskap til menneskets livssyklus

Personalet skal:

- legge til rette for mangfoldige naturopplevelser og bruke naturen som arena for lek, undring, utforsking og læring

- gi barna tid og anledning til å stille spørsmål, reflektere og lage egne forklaringer på problemstillinger og til å delta i samtaler om det de har erfart og opplevd
- synliggjøre naturfenomener og reflektere sammen med barna om hvordan livet i naturen henger sammen
- utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener sammen med barna
- få erfaring med å bruke naturen som spiskammers

Antall, rom og form

Fagområdet handler om å utforske, oppdage og skape strukturer og sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.

Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med antall og telling, plassering, orientering, visualisering, sortering, sammenligning, måling og mønster. Det handler også om å stille spørsmål, resonnerer, argumentere og søke løsninger.

Gjennom arbeid med antall, rom og form skal barnehagen bidra til at barna:

- oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger
- danner seg matematiske begreper og videreutvikler måter å uttrykke innholdet i og omfanget av disse
- leker og eksperimenterer med tall og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke disse på
- erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse
- videreutvikler sin romforståelse ved å utforske romlige sammenhenger med kropp og sanser
- undersøker og gjenkjenner egenskaper ved former og sorterer dem på forskjellige måter
- løser matematiske problemer og opplever verdien av å prøve og feile

Personalet skal:

- bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen
- styrke barnas nysgjerrighet, matematikkglede og interesse for matematiske sammenhenger med utgangspunkt i barnas uttrykksformer
- legge til rette for matematiske erfaringer gjennom å berike barnas lek og hverdag med matematiske ideer og utdypende samtaler
- stimulere og støtte barnas evne og utholdenhet i problemløsning

Etikk, religion og filosofi

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold.

Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfoldig og forståelse for andre menneskers livsverden og leveste. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få

anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft.

Gjennom arbeid med etikk, religion og filosofi skal barnehagen bidra til at barna:

- blir kjent med kristen tro og kulturarv og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen og i lokalsamfunnet
- utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål
- får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier
- får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og å leve sammen på
- utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap

Personalet skal:

- formidle historier og skape rom for barnas opplevelser, samtaler, erfaringer og tanker om religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer
- utforske og undre seg over eksistensielle, etiske, religiøse, livssynsmessige og filosofiske spørsmål sammen med barna
- bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kulturell, religiøs eller livssynsmessig tilhørighet
- gi barna opplevelser og kjennskap til merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og religioner og livssyn som er representert i lokalsamfunnet
- samtale med barna om religiøse og kulturelle uttrykk og være bevisst på hvordan egen deltagelse kan støtte og utvide barnas tenkning
- identifisere verdikonflikter i hverdagen, reflektere over verdiprioriteringer og holdninger og ha et bevisst forhold til hvordan disse kommer til uttrykk i arbeidet med barna

Nærmiljø og samfunn

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltagelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna opplever tilhørighet til nærmiljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet. Fagområdet skal omfatte kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon og kjennskap til nasjonale minoriteter og andre minoriteter. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene.

Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna:

- oppmuntres til å påvirke og medvirke i sin egen hverdag og utvikler tillit til egen deltagelse i og påvirkning av fellesskapet
- erfarer at alle får utfordringer og like muligheter til deltagelse
- utforsker ulike landskap og blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt
- blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner

- blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer
- blir kjent med at samene er Norges urbefolkning og få kjennskap til samisk kultur
- får kjennskap til nasjonale minoriteter og andre minoritetsgrupper

Personalet skal:

- sørge for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og for andre
- introdusere barna for personer, steder og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet for å skape tilhørighet og hjelpe barna med å orientere seg og ferdes trygt
- gi like muligheter til barna, fremme likestilling og motvirke diskriminering, fordommer, stereotyper og rasisme
- gi barna forståelse av at samfunnet er i endring og at de inngår i en historisk, nåtidig og fremtidig sammenheng
- gjøre barna kjent med samisk kultur og levesett og knytte det samiske perspektivet til merkedager og hverdagsliv, kunst og kultur og mattradisjoner
- gjøre barna kjent med nasjonale minoriteter og andre minoritetsgrupper
- gi barna begynnende kjennskap til betydningen av menneskerettighetene, spesielt barnekonvensjonen

6. Ansvar og roller

Barnehageeier og alle som arbeider i barnehagen, skal sammen bidra til å oppfylle målene og kravene i rammeplanen, med utgangspunkt i sine erfaringer og sin kompetanse. Dette kapitlet beskriver barnehageeierens, styrerens og den pedagogiske lederens roller i barnehagen. Dette er de betegnelsene som er brukt i barnehageloven. Rammeplanens øvrige kapitler inneholder plikter for "barnehagens personale", som omfatter alle som arbeider i barnehagen.

Barnehageeier

Barnehageeieren har det overordnede ansvaret for at barnehagen drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk, jf. barnehageloven § 7 første ledd. Barnehageeieren har dermed juridisk ansvar for kvaliteten på barnehagetilbudet.

Et kompetent pedagogisk personale er en forutsetning for et barnehagetilbud av god kvalitet. Det forutsettes derfor at barnehageeieren vektlegger de ansattes faglige og pedagogiske vurderinger i sin styring.

Barnehageeieren kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold, jf. barnehageloven § 2 åttende ledd. Barnehageeierens lokale tilpasning bør fremgå av barnehagens vedtekter.

Styrer

Styreren leder det daglige arbeidet i barnehagen, både pedagogisk, personalmessig og administrativt. Styreren skal gjennom den daglige ledelsen av barnehagen sørge for at det pedagogiske arbeidet er i tråd med barnehageloven og rammeplanen, og at personalet utvikler en felles forståelse for oppdraget som er gitt i disse. Styrer skal sørge for at personalet får ta i bruk sin kompetanse. En forutsetning for en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse er et godt samarbeid med barnehageeieren, barnehagens pedagogiske ledere og barnehagens øvrige personale.

Styreren:

- leder arbeidet med planlegging, dokumentasjon, vurdering og utvikling av barnehagens innhold og arbeidsmåter og sørger for at hele personalgruppen involveres
- følger opp det pedagogiske arbeidet i det daglige
- legger til rette for et godt samarbeid med barnas hjem
- legger til rette for at personalet deltar i veiledning og kompetanseutvikling
- bidrar til at personalet reflekterer over faglige og etiske problemstillinger i det pedagogiske arbeidet
- tilrettelegger for at barn og foreldre kan medvirke til planleggingen og vurderingen av den pedagogiske virksomheten
- gjør barnehagens innhold og arbeidsmåter synlig for barna, foreldrene, barnehageeieren og myndigheter
- sikrer at barnehagen har innarbeidet gode rutiner for samarbeid med relevante institusjoner og instanser slik som skolen, helsestasjonen, den pedagogisk-psykologiske tjenesten og barnevernet, og sikrer at rutinene er kjent for personalet

Pedagogisk leder

Den pedagogiske lederen skal iverksette og lede det pedagogiske arbeidet i barnegruppen han eller hun leder eller innenfor utvalgte områder. Pedagogisk leder må legge til rette for utvikling av gode relasjoner mellom barna i gruppen og mellom barn og voksne og bidra til godt samarbeid mellom barnehagens personale og med foreldre.

Den pedagogiske lederen skal sørge for at barnehageloven og rammeplanen oppfylles gjennom det pedagogiske arbeidet. Den pedagogiske lederen:

- leder arbeidet med planlegging, gjennomføring, dokumentasjon, vurdering og utvikling av arbeidet i barnegruppen eller innenfor de områdene han/hun er satt til å lede
- bidrar til refleksjon rundt faglige og etiske problemstillinger om barnehagens innhold og arbeidsmåter
- deltar aktivt i det direkte arbeidet med barna, er rollemodell og veileder personalet i det pedagogiske arbeidet
- observerer og vurderer hvorvidt det pedagogiske arbeidet ivaretar barnas rett til medvirkning og støtter barnegruppens og enkeltbarnets trivsel og allsidige utvikling
- samarbeider med barnas hjem
- utvikler og tilpasser det pedagogiske miljøet for å ivareta barnas trivsel og allsidige utvikling
- tilrettelegger for at barna får gode overganger mellom hjemmet og barnehagen, avdelinger i barnehagen og mellom barnehagen og skolen

7. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene, jf. kapittel 2 og 3. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet.

Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen

synliggjør hvordan barnehagen fortolker og realiserer rammeplanen og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre.

Årsplan

Barnehagen skal utarbeide en årsplan, planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

Styreren skal lede prosessen med å utarbeide årsplanen. Årsplanen skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis. Årsplanen skal blant annet vise hvordan barnehagen arbeider med progresjon i barnehagens innhold og arbeidsmåter. Det skal synliggjøres hvordan barns og foreldres medvirkning bringes inn i planleggingsarbeidet, hvordan barnehagen arbeider med tilvenning av nye barn og hvordan barnehagen vurderer sitt pedagogiske arbeid. Det skal også fremkomme hvordan barnehagen ivaretar samarbeid og sammenheng med skolen.

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet kan gi personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring. Det kan også bidra til en åpen diskusjon om barnehagens formål, innhold og oppgaver. Faglige og etiske problemstillinger skal inngå i vurderingsarbeidet. På denne måten kan personalet lære av egen praksis og bidra til å utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet.

Kunnskap om barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling er viktig for å gi alle barn et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal derfor observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget.

Dokumentasjon

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen og hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Vurderinger om barnegruppens og enkeltbarns trivsel og allsidige utvikling skal dokumenteres når det er nødvendig for å gi barnegruppen og enkeltbarn et tilrettelagt tilbud. Det kan gi grunnlag for å tilpasse og videreutvikle det pedagogiske arbeidet.

Et etisk perspektiv skal ligge til grunn ved dokumentasjon av barnegruppen og enkeltbarn. Personopplysninger skal behandles i samsvar med personopplysningsloven. Dette innebærer blant annet at det normalt kreves samtykke fra foreldrene dersom barnehagen skal dele personopplysninger med andre instanser.

Foreldre har rett til å se og få utlevert dokumentasjon om egne barn.

Tilrettelegging av tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

Noen barn kan ha behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte tidlig, får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling.

Hvis det er grunn til å tro at barnets behov ikke kan avhjelpes innenfor det ordinære barnehagetilbudet, skal barnehagen opplyse foreldrene om retten til å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp.

Barnehagen skal sørge for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, inkluderes i barnegruppen og i det ordinære barnehagetilbudet.

8. Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet opplever tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Overgangen mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuell skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

De eldste barna skal få glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen.

MELDAL KOMMUNE

Saksframlegg

Saksgang	Møtedato	Saksnummer
Utvalg/styre:		
Formannskapet	18.01.2017	005/17
Kommunestyret	25.01.2017	005/17

Saksbehandler: Lykkja, Odd	Arkiv: FA - K12	Arkivsaknr: 16/33-55
----------------------------	-----------------	----------------------

Valg av grunneierrepresentanter til Verneområdestyret for Trollheimen

Formannskapet 18.01.2017:

FS- 005/17 Vedtak:

Formannskapets forslag til vedtak:

Meldal kommune velger følgende grunneierrepresentanter til Verneområdestyret for Trollheimen:

Kari-Elin Røttereng Lillemo
Ola Lund

Behandling:

Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Rådmannens forslag til vedtak:

Meldal kommune velger følgende grunneierrepresentanter til Verneområdestyret for Trollheimen:

Kari-Elin Røttereng Lillemo
Ola Lund

Vedlegg i saken:

Verneområdestyret for Trollheimen - Oppnevning av representanter til partssammensatt verneområdestyre for perioden 2017-2020

Forslag til representanter til Verneområdestyret for Trollheimen.

Eierliste Trollheimen

Henvendelse fra:

Verneområdestyret for Trollheimen

Saksopplysninger:

Gjennom en forsøksordning skal det opprettes et partssammensatt verneområdestyre for Trollheimen. Verneområdestyret har fram til nå bestått av ordførerne for hver kommune (Rindal, Surnadal, Sunndal, Meldal, Oppdal og Rennebu), en representant fra hver av fylkeskommunene, samt to representanter fra sametinget.

Verneområdestyret skal nå utvides med 6 nye representanter for 2017-2020 slik som det fremgår av vedlagte skriv fra Miljødirektoratet. Meldal kommune er av Verneområdestyret bedt om å velge sine grunneierrepresentanter (en mann og en kvinne) med et vedtak i Kommunestyret. Miljødirektoratet skal så oppnevne en av disse representantene, og det pekes på at sammensetningen av styret skal følge kravene til kjønnsfordeling i likestillingsloven § 13.

I skrivet fra Miljødirektoratet fremgår det at styret skal utvides med 6 nye representanter fra følgende organer:

- En grunneierrepresentant fra Meldal kommune
- En grunneierrepresentant fra Sunndal kommune
- En representant fra Trondhjem Turistforening
- En representant fra Rindal og Surnadal sauavslag
- En representant fra Forum for natur og friluftsliv Møre- og Romsdal
- En representant fra Trollheimen sitje

Prøveordningen skal evalueres i løpet av 2019, slik at verneområdestyret kan gjøre vedtak om framtidig ønsket sammensetning av verneområdestyret før neste valgperiode.

Saksbehandlers vurdering:

Saksbehandler i kommunen har gjennomgått lista over aktuelle grunneiere (se vedlegg). Kommunen skal forsøke å velge representanter som er representative for grunneierne i Meldal sin del av verneområdet, og har da lagt til grunn eiendommens størrelse og eierstruktur, bostedkommune og kjønn. Basert på dette har saksbehandler vært i kontakt med følgende grunneiere som har sagt seg villige til oppgaven:

Kari-Elin Røttereng Lillemo	7332 Løkken Verk
Ola Lund	7335 Jerpstad

Informasjon om prosessen og de to foreslåtte representantene ble sendt til alle kjente grunneiere innefor Meldal sin del av Trollheimen den 15. 12.16. Grunneierne fikk frist til 3. januar 2017 med å foreslå alternative kandidater, noe som ikke har skjedd.

Økonomi:

Saken har ingen betydning for kommunal økonomi.

Konsekvenser for folkehelse og miljø:

Ingen vesentlig betydning.

Verneområdestyret for Trollheimen

Meldal kommune

Sunndal kommune

Trondheim Turistforening

Forum for natur og friluftsliv Møre og Romsdal

Trollheimen Sijte

Rindal Beitelag

SAKSBEHANDLER: HEGE SÆTHER MOEN

ARKIVKODE: 2011/8103 - 432.0

DATO: 06.12.2016

Oppnevning av representanter til Verneområdestyre for Trollheimen for perioden 2017 - 2020

Det vises til brev av 05.12.2016 fra Miljødirektoratet vedrørende partssammensatt verneområdestyre for Trollheimen, der det framgår hvilke organisasjoner / parter Miljødirektoratet har bestemt skal være med i verneområdestyre for Trollheimen i forsøksperioden fra 2017 – 2020.

For å ivareta kravet til kjønnsfordeling etter likestillingsloven § 13 skal det innstilles en mann og en kvinne som potensielle representanter, endelig sammensetning av det nye partssammensatte styret gjøres deretter av Miljødirektoratet.

Vi ber med dette Trondheim Turistforening, Forum for natur og friluftsliv Møre og Romsdal, Trollheimen Sijte og Rindal Beitelag om å oppnevne en mann og en kvinne som kan representere dem i forsøksperioden. Sunndal og Meldal kommune bes om å velge sine grunneierrepresentanter (en mann og en kvinne). Den kommunale oppnevningen skal forankres politisk ved valg i kommunestyret.

Hvilke representanter dere velger skal meldes tilbake til verneområdestyret ved verneområdeforvalter, som sender en samlet innstilling videre til Miljødirektoratet som står for formell oppnevning av det nye partssammensatte verneområdestyre for Trollheimen.

Vi ber om at oppnevningen skjer så snart som mulig, da Miljødirektoratet ønsker formell oppnevning av det nye partssammensatte styret inne utgangen av 2016, slik at det nye styret skal kunne konstitueres og starte sitt arbeid allerede i begynnelsen av 2017.

Med hilsen

Hege Sæther Moen (e.f. leder i verneområdestyret for Trollheimen)
Verneområdeforvalter Trollheimen

Kopi:

Miljødirektoratet

Postboks 5672
Sluppen

7485

TRONDHEIM

Verneområdestyret for Trollheimen
Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset
6404 MOLDE

Trondheim, 05.12.2016

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/3820

Saksbehandler:
Marte Eliasson

Forslag til representanter til Verneområdestyret for Trollheimen.

Det vises til forsøksordningen med partssammensatte nasjonalpark- og verneområdestyrer, konsultasjonsmøte mellom Sametinget og Miljødirektoratet 8. november 2016, samt øvrig korrespondanse i saken.

Miljødirektoratet orienterte i brev av 10. mai verneområdestyret om forsøksordningen med partssammensatte nasjonalpark- og verneområdestyrer, og ba her om å få synspunkter fra verneområdestyret på hvordan sammensetningen og utpeking av aktuelle representanter til et slikt styre kunne være. I svarbrev fra styret av 8. juni 2016 ble direktoratet orientert om følgende vedtak fra styret:

"Verneområdestyret er positive til å prøve ut et forsøk på partssammensatt styre, og tror ordningen kan gi økt forståelse for vern / verneverdiene lokalt. Verneområdestyret håper forvaltningen styrkes ved denne nærmere tilknytningen mellom dagens styre og representanter grunneiere og andre brukergrupper / organisasjoner.

For at verneområdestyret ikke skal bli for stort, eller den politiske rollen skal svekkes i for stor grad bør styret ikke bli på mer enn 15 representanter. Styret foreslås utvidet med følgende nye representanter:

Grunneierrepresentant Sør-Trøndelag - valgt av Meldal kommunestyre (i forsøksperioden)

Grunneierrepresentant Møre og Romsdal - valgt av Sunndal kommunestyre (i forsøksperioden)

Trondhjems Turistforening - ved leder

Rindal og Surnadal sauavlslag - ved leder

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Møre og Romsdal

Det må gjøres evaluering av prøveordningen i løpet av 2019, slik at verneområdestyret kan gjøre et vedtak om framtidig ønsket sammensetning av verneområdestyret før neste valgperiode."

På bakgrunn av konsultasjonsavtalen mellom Sametinget og statlige myndigheter av 11. mai 2005, og avtale mellom Sametinget og Miljøverndepartementet om retningslinjer

for verneplanarbeid etter naturvernloven i samiske områder av 31. januar 2007, gjennomførte Miljødirektoratet og Sametinget et konsultasjonsmøte om forsøksordningen 8. november 2016, hvor også representanter fra Verneområdestyret for Trollheimen deltok. Miljødirektoratet har etter dette bestemt at også Trollheimen sitje skal ha en representant i det nye styret, og styret utvides derfor med 6 nye representanter fra følgende organer:

- En grunneierrepresentant fra Meldal kommune
- En grunneierrepresentant fra Sunndal kommune
- En representant fra Trondhjem Turistforening
- En representant fra Rindal og Surnadal sauavslag
- En representant fra Forum for natur og friluftsliv Møre- og Romsdal
- En representant fra Trollheimen sitje

Verneområdestyret for Trollheimen bes med dette om å innhente kandidater fra disse organene så snart som mulig slik at direktoratet kan oppnevne et nytt og utvidet verneområdestyre for Trollheimen i tråd med intensjonen i forsøksordningen.

Det bemerkes at de representantene som i dag allerede er oppnevnt, fortsatt vil være en del av verneområdestyret. Det pekes også på at sammensetningen av styret skal følge kravene til kjønnsfordeling i likestillingsloven § 13.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Olav Nord-Varhaug
seksjonsleder

Marte Eliasson
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Meldal kommune	Kvamsveien 2	7336	Meldal
Sunnal kommune	Postboks 94	6601	Sunnalsøra
Trondheim Turistforening	Sandgt. 30	7012	TRONDHEIM
Forum for natur og friluftsliv	Idrettsv.2	6413	MOLDE
Trollheimen sijte v/Maja Britt Renander			
Rindal og Surnadal sauavlslag Sametinget	Ávjavárgeaidnu 50	9730	KARASJOK

Eierliste for: Trollheimen i Meldal kommune

Eiendom 1636 - 110/6	Navn RENANDER AUD MARGRETHE	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse NERSKOGEN		Poststed 7393 RENNEBU	
Eiendom 1636 - 110/6	Navn RENANDER SIGVART BERTIL	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse NERSKOGEN		Poststed 7393 RENNEBU	
Eiendom 1636 - 111/1	Navn LILLEMO KARI-ELIN R	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse STEIGABAKKAN 23		Poststed 7332 LØKKEN VERK	
Eiendom 1636 - 113/1	Navn DRAGSET ROLF E JERPSTAD	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse JERPSTADVEIEN 12		Poststed 7335 JERPSTAD	
Eiendom 1636 - 114/1	Navn STENE ERIK	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse JERPSTADVEIEN 7		Poststed 7335 JERPSTAD	
Eiendom 1636 - 115/1	Navn SKJØLSET MONICA	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse ORKLAVEIEN 143		Poststed 7335 JERPSTAD	
Eiendom 1636 - 115/2	Navn GRØNLI EVEN	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse ORKLAVEIEN 128		Poststed 7335 JERPSTAD	
Eiendom 1636 - 115/3	Navn AA ROLV HALDOR	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse ORKLAVEIEN 132		Poststed 7335 JERPSTAD	
Eiendom 1636 - 116/2	Navn AA SIVERT	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse ORKLAVEIEN 141		Poststed 7335 JERPSTAD	
Eiendom 1636 - 116/5	Navn RENANDER SIGVART BERTIL	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse NERSKOGEN		Poststed 7393 RENNEBU	
Eiendom 1636 - 117/6	Navn RENANDER SIGVART BERTIL	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse NERSKOGEN		Poststed 7393 RENNEBU	
Eiendom 1636 - 118/1	Navn AA SIVERT	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse ORKLAVEIEN 141		Poststed 7335 JERPSTAD	

Eiendom 1636 - 118/1	Navn DRAGSET ROLF E JERPSTAD	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse JERPSTADVEIEN 12		Poststed 7335 JERPSTAD	
Eiendom 1636 - 118/1	Navn LUND OLA	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse JERPSTADVEIEN 21		Poststed 7335 JERPSTAD	
Eiendom 1636 - 127/6	Navn NERGÅRD OLA	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse RESDALSVIEIEN 58		Poststed 7335 JERPSTAD	
Eiendom 1636 - 132/3	Navn KANT GUSTAV	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse NERSKOGVEGEN 1915		Poststed 7393 RENNEBU	
Eiendom 1636 - 132/3	Navn KANT MARTIN	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse NERSKOGEN		Poststed 7393 RENNEBU	
Eiendom 1636 - 132/3	Navn KANT OLE BENDIK MARSFJELL	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse NERSKOGEN		Poststed 7393 RENNEBU	
Eiendom 1636 - 133/2	Navn NERGÅRD OLA	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse RESDALSVIEIEN 58		Poststed 7335 JERPSTAD	
Eiendom 1636 - 139/6	Navn KANT GUSTAV	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse NERSKOGVEGEN 1915		Poststed 7393 RENNEBU	
Eiendom 1636 - 139/6	Navn KANT MARTIN	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse NERSKOGEN		Poststed 7393 RENNEBU	
Eiendom 1636 - 139/6	Navn KANT OLE	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse NERSKOGEN		Poststed 7393 RENNEBU	
Eiendom 1636 - 140/4	Navn KANT GUSTAV	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse NERSKOGVEGEN 1915		Poststed 7393 RENNEBU	
Eiendom 1636 - 140/4	Navn KANT MARTIN	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse NERSKOGEN		Poststed 7393 RENNEBU	
Eiendom 1636 - 140/4	Navn KANT OLE	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse NERSKOGEN		Poststed 7393 RENNEBU	
Eiendom 1636 - 143/11	Navn LØSET MAGNE	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse ROMUNDSTADBYGDVEGEN 135		Poststed 6657 RINDAL	
Eiendom 1636 - 143/11	Navn LØSETH STEINAR	Rolle Hjemmelshaver (H)	Personstatus Bosatt i Norge
Adresse LØSETVEGEN 54		Poststed 6657 RINDAL	

MELDAL KOMMUNE

Saksframlegg

Saksgang		
Utvalg/styre:	Møtedato	Saksnummer
Kommunestyret	25.01.2017	006/17

Saksbehandler: Ree, Anne Britt	Arkiv: FE - 033	Arkivsaknr: 17/92-1
---------------------------------------	------------------------	----------------------------

Refererte skriv

32T

Saksnummer	Tittel
16/1469	Melding om vedtak - FINANSIERING AV VEGINVESTERINGER I ORKDALSREGIONEN sendt fra Sør-Trøndelag fylkeskommune
16/413	Rapport fra tilsyn med kommunal beredskapsplikt i Meldal kommune
08/825	TrønderEnergis vedtekter
16/1505	Beslutninger om endringer i lokal struktur - Trøndelag politidistrikt
16/1928	Arbeidsutvalg Orkland - Møteinnkalling 11.01.2017
16/1928	Arbeidsutvalg Orkland - Møteprotokoll 11.01.2017
16/1928	Partssammensatt utvalg Orkland - Møteprotokoll 11.01.2017

Refererte skriv tas til orientering